

[Fjerde næstformand.]

ling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd.

(Lovforslag nr. L 36. Fremsat 3/3 77. Første behandling 11/3 77. Betænkning 24/3 77).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1-3 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af anden ændring af Den internationale Valutafondoverenskomst af 22. juli 1944.

(Beslutningsforslag nr. B 2. Fremsat 8/3 77).

Forslaget sattes til forhandling.

Erik Andersen (S):

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning drejer sig om nogle ændringer til den siden 1944 gældende internationale valutafondoverenskomst. Formålet med disse ændringer er i hovedsagen at bringe denne overenskomst i overensstemmelse med gældende praksis, det vil sige, at man bl. a. nu vil acceptere alle de kurssystemer, som rent faktisk eksisterer i dag, og det vil igen sige selvstændigt flydende systemer, det europæiske slangesamarbejde og na-

turligvis de faste valutakurser, også kaldet pariværdisystemet, som har været det foretrukne system i den hidtil gældende overenskomst. Man kan måske med nogen ret sige, at de foreslåede ændringer eller tilpasninger svækker overenskomstens betydning, men den indeholder dog stadig forpligtelse til samarbejde for at sikre velordnede valutaforhold, og den forudsiger endvidere, at paripræisdien kan genindføres, når den internationale situation måtte tillade det.

Ændringerne går endvidere ud på at erstatte guldret med de særlige trækningsrettigheder som regningsenheder samt som valutareserve, og fonden er ifølge forslaget bemyndiget til under forudsætning af 85 pct. stemmemajoritet at sælge fondens guldbeholdning.

Jeg kan naturligvis tilsige ministeren med partis medvirken til beslutningsforslagets vedtagelse og mener i øvrigt ikke, at udvalgsbehandling af dette forslag tjener noget formål.

Glistrup (FP):

Den nuværende regerings valutapolitik savner i uforstandighed og letsindighed sin lige inden for de sidste 300-400 års Danmarkshistorie. Derfor må vi se i øjnene, at vi inden for de kommende år kan komme ud i nok så betydelige vanskeligheder på det valutamæssige område, og at det derfor ville være meget dristigt af os at stille os uden for den internationale almindelige valutaoverenskomst. Derfor må vi, når vi ser et forslag som det, vi behandler nu, simpelt hen nødtvungent erkende, at vi, næsten ligegyldigt hvad det så end måtte indeholde, bliver nødt til at tilslutte os det, for vi er nødt til, hvis vi ikke vil spille hasard med meget væsentlige dele af det danske økonomiske liv, at forblive inden for Bretton Woodsorganisationen.

Derfor er det unægtelig med bange anelser, man tager fat på at læse den murstensroman, som det jo faktisk er, der er forelagt her for os, for at se hvor store kameler vi nu bliver nødt til at sluge. Jeg må indrømme, at den gennemgang, vi har foretaget af den i fremskridtspartiets folketingsgruppe, har ført til, at vi har draget et lettelsens suk. Vi har i hvert tilfælde ikke fået øje på, at der skulle være særlig store besværligheder, som vi bliver kastet ind i som følge af den måde, man nu altså har lavet denne anden ændringsoverenskomst til valutafondoverenskomsten på. Vi synes tvært-

[Glistrup].

imod, at alt peger i retning af, at man faktisk forbedrer på systemet, i forhold til hvad der hidtil har været gældende.

Det mest iøjnefaldende er selvfølgelig, at denne tyrkeretro, eller amerikanetro, eller hvad det har været, på guldets absolutte centrale placering inden for den internationale valuta, nu så småt begynder at få sit grundstød. Der tror jeg i og for sig, at vi har en ret almindelig opfattelse inden for partierne i denne sal af, at den moderne økonomi ikke er velfunderet ved at tage sit udgangspunkt i fortidige forestillinger om, at det hele skal baseres på nogle metalblokke, der ligger i diverse nationalbankers kældre og bokse. Derfor kan vi med tilfredshed hilse det lille skridt på vejen væk fra guldmøntfunderingen, som dette forslag er udtryk for.

Set i et noget kortere generationsmæssigt spænd af tid er den anden hovedside af forslaget, at man vil forlade den parigrundtanke, som man fandt frem til efter den anden verdenskrig, og deri ser vi også i fremskridtspartiet noget sundt og rigtigt. Det ville selvfølgelig være rart, hvis alle lande kunne føre en lige fornuftig økonomisk politik og man derfor kunne opretholde de paritetsforhold, som én gang er fastlagt, men da erfaringen til alle tider jo uægtelig viser, at der er stor forskel i den fornuftsmæssighed, som præger den økonomiske politik i de forskellige lande, så er der noget naturstridigt i at man skal klamre sig til paritetsprincipperne, sådan som man gjorde det igennem tiårene efter den anden verdenskrig. Derfor vil vi også finde, at lempelser i retning mod at komme væk fra de faste pariteters grundlov i det internationale valutasamkvem er en tilpasning til realiteterne og derfor et skridt i den rigtige retning.

Der er inden for det internationale valutafondssamarbejde mange ting, som man fra fremskridtspartiets side bestemt ikke synes om, f. eks. den måde, man ind i valutaområdet blander u-landspolitik. Men der er, så vidt vi kan se i de ændringer, der nu foretages i forhold til det allerede gældende, ikke noget, som fører til, at man kommer ind i en værre stilling end den, man allerede er i, så heller ikke det hensyn kan på nogen måde føre til kritik fra vores side.

Så har vi selvfølgelig bemærket, at der er noget større risiko for, at man kan blive sat under administration, sat under kontrol af Den

internationale Valutafond, end der er efter de bestemmelser, der i øjeblikket er gældende. Men hvis vi virkelig skal fremture ad de veje, som den nuværende regerings valutapolitik har ført os ud på, så er det måske slet ikke så galt, at vi kan komme under administration på et lidt tidligere tidspunkt, end vi ellers ville. Vi må indstille os på, at der kommer en mægtig oprydning efter dette ødsle gilde, som vi holder i valutarisk henseende i disse år. Jo før man kan komme i gang med oprydningen jo bedre, og der er dog et lille skridt i de ændringer, der er foreslået her, der gør, at vi kan få oprydningen i gang noget tidligere.

Alt taget i betragtning vil vi fra fremskridtspartiets side sige, at det såmænd slet ikke er så galt, det man er nået frem til i denne forbindelse. Vi vil derfor stemme for forslaget, og vi mener ligesom den socialdemokratiske ordfører, at der ikke er nogen grund til at foretage særlig udvalgsbehandling af dette forslag.

Ellemann-Jensen (V):

Venstre kan også gå ind for forslaget om, at folkettingen skal give sit samtykke til ratificeringen af anden ændring af valutafondoverenskomsten, og vi mener heller ikke, det er nødvendigt med udvalgsbehandling.

I virkeligheden er der bare tale om, at vi på papiret godkender en udvikling, der rent faktisk har fundet sted, og som ikke kan drejes tilbage igen. Overenskomsten bliver jo behandlet her i folkettingen på et tidspunkt, hvor udviklingen på ny og med stormskridt er i færd med en yderligere ændring af tingenes tilstand. Det gamle valutasystem, der blev skabt i 1944, og som tjente verden godt i en årrække, brød sammen, og med denne overenskomst godkender vi sådan set bare dette uafvendelige sammenbrud samt det forhold, at det ikke nu i dette øjeblik er formålstjenligt, eller for den sags skyld praktisk muligt, at erstatte 1940ernes, 1950ernes og 1960ernes regelbundne valutasystem med nye og stramme regler.

Guldet bliver fjernet i hvert fald nu officielt fra sin centrale placering, og det kan vel kun hilses velkommen som, skal vi sige civilisationens sejr over et barbarisk metal. Guldet kan nu måske omsider få sin rimelige plads, og denne rimelige plads er, som daværende professor Erik Hoffmeyer sagde for en 10-15 år siden, om halsen på skønne kvinder.

Den internationale Valutafond syntes alvorligt svækket, da det gamle valutasystem be-

[Ellemann-Jensen.]

gyndte at bryde sammen, og svækkelsen var markant, endnu da man nedfældede denne overenskomst, men allerede i dag er Den internationale Valutafond ved at erobre den plads i international økonomi, som den var tiltænkt fra starten.

Vi kan love denne overenskomst vores støtte, samtidig med at vi spændt venter på den næste ændring i overenskomsten. Danmark er jo mere end de fleste andre lande interesseret i at have en smidigt fungerende international valutafond. Det er her, vi skal hente de nødvendige lån, når vi på et tidspunkt ikke længere kan sende finansminister Heinesen til Vesttyskland, og det er måske også herfra, vi skal hente det fornødne moralske pres, når vi skal til at bøde på mange års ufornuftig og uforsvarlig økonomisk politik i Danmark.

Kjelgaard (KF):

Jeg er ikke så forfærdelig uenig med de foregående talere, men der er dog et par ting, som jeg har lyst til at trække frem.

Udenrigsministeren siger i sin fremsættelse:

»Ifølge de nye bestemmelser vil medlemmerne af Valutafonden få fuld frihed til at vælge det kurssystem, de ønsker, men de forpligter sig til at samarbejde om at sikre opretholdelsen af velordnede valutaforhold og at fremme et system med stabile valutakurser.«

Det er denne forpligtelse, jeg betragter som noget yderst vigtigt og gerne vil knytte et par bemærkninger til.

For det første: hvis vi virkelig mener det alvorligt med denne forpligtelse til at opretholde velordnede valutaforhold, så kan det ikke nytte, at vi bare lader stå til og lader vores gæld til udlandet vokse og vokse. Danmarks gæld til udlandet er inden for det sidste års tid steget med ca. 50 pct., og hvis den danske krone skal bevare bare en smule respekt i international sammenhæng, så må vi have kursen lagt om.

For det andet: hvis vi virkelig mener det alvorligt med denne forpligtelse til at opretholde velordnede valutaforhold, så kan det ikke nytte, at de danske omkostninger udvikler sig i et betydelig hurtigere tempo end vore internationale samarbejdspartners. En sådan udvikling vil også være med til at udhule den danske krone og forvride forholdet til de andre valutaer. Det er alvorlige danske problemer, som vi skal have gjort noget ved, ikke bare af hen-

syn til Den internationale Valutafond, men for vor egen skyld.

Endelig vil jeg for det tredje gerne pege på en ting, der ikke så meget kommer Danmark ved – og dog. Hvis vi virkelig mener det alvorligt med forpligtelsen til at samarbejde om at opretholde velordnede valutaforhold, så kan det ikke nytte, at den vestlige verden fortsat yder kredit i så stort et omfang, som tilfældet er, til østlandene. Vestens tilgodehavende – det vil sige østlandenes nettogæld til de vestlige lande – er nu på over 40 mia dollars eller over 250 mia kr., og det ventes fordoblet i de kommende 4–5 år, hvis ikke bl. a. Danmark er med til at sige stop. Det er en udvikling, der kan true verdensøkonomien og måske indirekte den vestlige verdens sikkerhed, og det kan efter min mening ikke kaldes velordnede valutaforhold.

Vi går ind for ratifikationen også uden udvalgsbehandling, men det skulle nødvendig gå sådan, at ubalancen mellem øst og vest blev den ting, der fremkalder den næste ændring og derfor den næste ratifikation, så jeg beder de ansvarlige ministre følge udviklingen på det punkt meget nøje.

Langsted (CD):

Jeg har ikke meget at lægge til det, de foregående talere har sagt her; der er jo ingen grund til at gå op og sige nøjagtig det samme én gang til eller to gange eller tre gange. Vi bifalder naturligvis, at folketinget meddeler sit samtykke til denne ratifikation.

Jeg vil dog sige, at vi betragter det sådan, at der nu sker en tillem্পning til den tingenes tilstand, der eksisterer i verden med hensyn til tilpasning af valutakurssystemer og -forretningerne landene imellem. Der sker derigennem en styrkelse af Den internationale Valutafond. Jeg kan udtrykke min tilfredshed med, at man nu får Special Drawing Rights i stedet for guld som værdimåler. Det får vi gennem multilaterale overenskomster, og på den måde har vi skabt en ny reservevaluta i verden.

Vi kan altså gå ind for forslaget.

Bjørn Poulsen (SF):

Dette spørgsmål om ratifikation af anden ændring af Den internationale Valutafondoverenskomst er et område, der er lige så svært tilgængeligt, som det er vigtigt. Vi kan fra SFs side imidlertid tilslutte os den argumentation,

[Bjørn Poulsen.]

der lægges op til i de almindelige bemærkninger under punkt c. Jeg synes, det er ret vigtigt. Vi vil ikke modsætte os en ratifikation af dette, og vi mener heller ikke udvalgsbehandling skulle være nødvendig.

Vi glæder os endvidere over, at det internationale valutasamarbejde er et af de områder, hvor det nordiske samarbejde fortsat fungerer, idet Danmark jo er i valggruppe med de nordiske lande.

Vi vil tilslutte os forslaget.

Ib Nørlund (DKP):

Et af de mest fremtrædende kendetegn på, at det kapitalistiske systems nuværende krise ikke bare er en forbigående rystelse, men en almen krise, er netop den internationale valutakrise. Før i tiden var valutakriser en så at sige kortvarig feber, som kunne ødelægge forskelligt, og når den så var overstået, gik det da nogenlunde stabilt videre på dette felt. Men nu er valutakrisen blevet et vedvarende krisefænomen, og det er forslaget for så vidt udtryk for. Det anerkender jo i virkeligheden permanenten af valutakrisen. I bemærkningerne afspejles i virkeligheden også forskellige trin i denne krises uddybning og udvikling.

Nu er man altså kommet dertil, at man officielt vil opgive det pariværdisystem, som verdensvalutaerne før i tiden byggede på. Det har udviklet sig gradvis, først igennem USAs løsgørelse fra guldet gennem indførelsen af det SDR-system, som er nævnt, siden hen den totale adskillelse af dollaren fra guldet, og nu skal altså det geniale viderettrin være, at SDR skal være grundlaget for den internationale valuta.

Jeg har i og for sig også bemærket mig det afsnit i bemærkningerne, som hr. Kjelgaard nævnte. Det forekommer mig, at det peger på, hvor modsætningsfyldt det system, man prøver at bygge op, er, når man på den ene side taler om fuld frihed til at vælge kurssystemer og deriblandt også selvstændig flydning for de enkelte valutaer, og på den anden side siger, at det, der til syvende og sidst skal blive tilbage, er en forpligtelse til det, man kalder samarbejde med fonden. I det samarbejde er det bekendt, at det rent faktisk er de mest tungtvejende deltagere, som bestemmer det ud fra deres interesser.

Nu siger man, at guldet skal væk som regningsenhed og grundlag for valutasystemet. Det

er sådan set meget pudsigt. Før i tiden var det, der prægede kapitalistisk nationaløkonomi og anden tankegang i høj grad en dyrkelse af guldet, men nu synes jeg, at man bliver lige så vild med hensyn til at dyrke fjernelsen af guldet som regningsenhed, for det med indførelse af SDR i stedet for på disse områder giver heller ikke grundlag for en virkelig valutareform i international målestok. Til syvende og sidst må et stabilt valutasystem vel også bygge på en eller anden fast vare som grundlæggende enhed.

Det, der også åbnes for, er, at der stadig vil eksistere ret så flydende forhold i den internationale valuta. Det vil også betyde, at dette system vil fungere som et redskab for det overherredømme, som USA på disse områder har tilegnet sig. Dér bør man vel bemærke – det er nævnt i bemærkningerne – at der er en væsentlig forskel mellem de interesser, som man fra USAs side har med hensyn til flydende valutaer, og dem, som Danmark måtte have.

Derfor tror jeg, at man må imødesæ, at dette forslags gennemførelse eller den ajourføring, som det betyder, på ingen måde forhindrer udsigten til måske endda ret så omfattende eksplosioner på valutaområdet. Det indeholder ikke nogen beskyttelse, snarere tværtimod. Når man f. eks. i Nationalbankens beretning påpeger, at det, som er alvorligt for Danmark, i høj grad er dets mangel på økonomisk bevægelsesfrihed, så kan man godt sige, at det kommer der ikke mere af af det system, som er ridset op her. De kontrolforanstaltninger, som hr. Glistrup og hr. Ellemann-Jensen sætter deres lid til vil indføre en politik efter deres smag, kan ikke virke særlig tillokkende på os.

Vi ser altså forslaget som ét, der ikke løser nogen ting og på en række områder vil skabe nye problemer. Vi ser derfor uden synderlig sympati på det, men hvis de andre partier er så ydmyge i sindene, at de gerne vil gennemføre det uden en udvalgsbehandling, så skal vi ikke forstyrre.

Bolvig (RV):

Jeg kan erklære mig enig med de andre ordførere, som har været oppe og anbefale, at vi ratificerer omtalte overenskomst.

Forslaget er først og fremmest en ajourføring, der bringer overenskomsten i overensstemmelse med de faktiske forhold, og ændringerne må set med danske øjne være ganske tilfredsstillende. Guldet bliver fjernet fra den do-

[Bolvig.]

minerende indflydelse, og ved salg af fondens guldbeholdninger, der kræver en majoritet på 85 pct., øges mulighederne for at hjælpe ikke mindst de fattigste af udviklingslandene.

Jeg mener heller ikke, en udvalgsbehandling skulle være nødvendig.

Honoré (KrF):

Også kristeligt folkeparti kan tilslutte sig, at vi ratificerer anden ændring af Den internationale Valutafondoverenskomst, fordi den betegner et kompromis mellem de væsentligste interesser på valutaområdet, og fordi det er af stor betydning for Danmark at være med i dette samarbejde. Vi kan ikke se, at der er nogen anden realistisk løsning for Danmark end at ratificere denne overenskomstændring.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ninn-Hansen):

Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at forslaget går direkte til anden (sidste) behandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den på De Forenede Nationers konference om oprettelse af en international fond for landbrugsudvikling den 13. juni 1976 vedtagne overenskomst om oprettelse af Den internationale Fond for Landbrugsudvikling.

(Beslutningsforslag nr. B 3. Fremsat 9/3 77).

Forslaget sattes til forhandling.

Erik Andersen (S):

Oprettelsen af Den internationale Fond for Landbrugsudvikling er et resultat af FN-verdensfødevarekonferencen i 1974. Fondens formål må vel siges at være ud over at skulle øge og forbedre fødevarerituationen ud i fremtiden at skulle fremme udviklingslandenes landbrugsproduktion og dermed levestandarden i disse lande.

Forslaget stammer, som det fremgår af mi-

nisterens fremsættelse, fra de olieproducerende, olieeksporterende lande. Man enedes om at sætte en basis for fonden på 1 mia dollars, og det kunne vel forventes, at der ville blive lidt vanskeligheder med at finde frem til, hvordan disse byrder skulle bæres af henholdsvis i-landene og OPEC-landene. Men man er nu nået frem til et resultat, sådan at målet nås med den ene milliard, og det betyder bl. a., at Danmarks bidrag til fonden bliver 7½ mill. dollars, fordelt over 3 årlige rater.

Jeg kan anbefale dette forslag og vil naturlig medvirke til dets vedtagelse her i folkettingen, og jeg mener, at det i lighed med det tidligere forslag ikke er egnet til udvalgsbehandling.

Arentoft (FP):

Det vil næppe komme bag på nogen i dette høje ting, når jeg straks fra begyndelsen siger, at fremskridtspartiet ikke kan gå ind for Danmarks ratifikation af overenskomsten om oprettelse af Den internationale Fond for Landbrugsudvikling.

Det er naturligvis ikke, fordi vi er imod der ydes støtte til lande, hvis landbrug kan gøres betydelig bedre. Det er måden, det gøres på. Der er tale om en ny særorganisation under FN, som om der ikke allerede var organisationer nok. Den skal have et repræsentantskab, en bestyrelse og en præsident med sekretariat og hvad dertil hører, og der skal udarbejdes en årlig rapport. Kort sagt, inden man får set sig om, er det hele ædt op i administration.

Efter planerne skal Danmark indskyde ca. 45 mill. kr. over en 3-årig periode. Mon vi også skal ud og låne penge i udlandet for at kunne give dette beløb? Så kan repræsentantskabet til enhver tid bemyndige et medlem til at forhøje ethvert af dets bidrag.

Nej, dette er ikke noget for fremskridtspartiet. Vi går ind for en bilateral bistand mellem ligeberettigede partnere, de såkaldte udviklingskontrakter, hvor ethvert land, der ønsker bistand, f. eks. på det landbrugsfaglige område, kan få al ønsket hjælp fra Danmark mod betaling, f. eks. i råvarer, som Danmark har et stort behov for.

Det er ikke til at vide, om man skal le eller græde, når udenrigsministeren i sin fremsættelse siger, at når denne sag lægges frem nu, så skyldes det hensynet til en nordisk valggruppe og deraf følgende mulighed for at opnå repræsentation i fondens bestyrelse. Det er egentlig